

Brusel 24. listopadu 2023
(OR. en)

15858/23

RESPR 35
FIN 1233
ECOFIN 1273
FISC 271

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Zpráva předsednictví o nových vlastních zdrojích

I. ÚVOD

V souladu se závěry Evropské rady ze zasedání konaného ve dnech 17. až 21. července 2020¹ je v interinstitucionální dohodě ze dne 16. prosince 2020² vymezeno, že budou zavedeny nové vlastní zdroje, které by měly umožnit získání částky postačující k pokrytí úrovně celkových očekávaných výdajů na splacení jistiny a úroků z finančních prostředků vypůjčených k použití na výdaje uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. b) rozhodnutí o vlastních zdrojích (část NextGenerationEU, granty). Interinstitucionální dohoda rovněž stanoví plán zavádění nových vlastních zdrojů a stanoví, že Rada by měla první balíček projednat nejpozději 1. července 2022 (za účelem jeho zavedení do 1. ledna 2023) a další druhý balíček vlastních zdrojů nejpozději 1. července 2025 (za účelem jejich zavedení do 1. ledna 2026).

¹ Dokument EUCO 10/20 (body A29, 145–150).

² Interinstitucionální dohoda ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28).

Komise v této souvislosti v prosinci 2021 předložila návrh na změnu rozhodnutí o systému vlastních zdrojů Evropské unie³, který by zahrnoval tři nové vlastní zdroje: ze systému EU pro obchodování s emisemi (ETS), z mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)⁴ a vnitrostátní příspěvek do rozpočtu EU založený na podílu na zbytkových ziscích největších a nejziskovějších nadnárodních podniků přerozdělených členským státům⁵.

Dne 20. června 2023 předložila Komise upravený balíček pro novou generaci vlastních zdrojů. Balíček obsahuje jednu novou změnu rozhodnutí o vlastních zdrojích⁶ (změna návrhu z prosince 2021), jejímž prostřednictvím se zavádí nový statistický vlastní zdroj ze zisků společnosti, jakož i úpravy v návaznosti na přijetí odvětvových právních předpisů týkajících se mechanismu CBAM a revize systému ETS.

Upravený balíček rovněž zahrnuje dva návrhy týkající se prováděcích opatření ve vztahu k systému vlastních zdrojů, zejména nové změny nařízení o metodách a postupu pro poskytování vlastních zdrojů⁷ a návrhů prováděcích opatření⁸ z března 2022, k nimž byl rovněž připojen pracovní dokument útvarů Komise⁹. Tyto nové návrhy obsahují úpravy potřebné k tomu, aby odrážely dohodu spolunormotvůrců, pokud jde o výběr příjmů z mechanismu CBAM, a obsahují nová ustanovení týkající se statistického vlastního zdroje. V návrhu rozhodnutí o vlastních zdrojích zůstávají obsažena pravidla pro vlastní zdroj založený na podílu na přerozdělených ziscích (v důsledku odvětvových pravidel pro „pilíř I“), přičemž podle návrhu Komise by vstoupila v platnost, jakmile se začne uplatňovat směrnice o provádění globální dohody o přerozdělení daňových práv a vstoupí v platnost mnohostranná úmluva.

³ Dokument 15260/21.

⁴ Dne 14. července 2021 Komise rovněž zveřejnila legislativní návrhy týkající se mechanismu CBAM a revize systému ETS. Obě nařízení byla přijata v květnu 2023.

⁵ Odvětvové právní předpisy EU týkající se tohoto aspektu dosud nebyly zavedeny. Očekává se, že jakmile budou ukončena jednání inkuzivního rámce OECD/G20 pro řešení BEPS o mnohostranné úmluvě o částečném přerozdělení daňových práv (pilíř I), předloží Komise legislativní návrh, který zajistí jednotné provedení této úmluvy v EU.

⁶ Dokument 10853/1/23 REV 1.

⁷ Dokument 10855/1/23 REV 1.

⁸ Dokument 10854/1/23 REV 1.

⁹ Dokument 10853/23 ADD 1. V pracovním dokumentu útvarů Komise jsou posouzeny hlavní varianty vlastních zdrojů navržené Evropským parlamentem, jakož i jejich potenciál jako nových vlastních zdrojů podle tří kritérií: příjmový potenciál, jednoduchost a rychlost mobilizace příjmů.

Tato zpráva popisuje pokrok, kterého bylo dosaženo v oblasti vlastních zdrojů během španělského předsednictví.

II. AKTUÁLNÍ STAV

Upravený balíček pro novou generaci vlastních zdrojů byl představen na zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci dne 14. července, na kterém všechny delegace v rámci diskuse vyjádřily své předběžné postoje. Předsednictví uzavřelo diskusi ministrů tím, že uznalo potřebu pracovat na technické úrovni a pečlivě analyzovat návrhy, což uvedla většina delegací.

Technická práce během španělského předsednictví v souvislosti s novým balíčkem návrhů se zaměřila na dosažení co největšího pokroku, a to během sedmi zasedání uspořádaných ve dnech 11. a 19. července, 11. září, 5. a 13. října a 14. a 23. listopadu, a podporou diskusí mezi členskými státy.

Během různých technických jednání delegace jasně uvedly, že na jedné straně je třeba mít k dispozici odpovídající informace a přesné odhady příjmů a na straně druhé prognózy v souvislosti s potřebami splácení (jistiny a úroků) nástroje NGEU. Některé členské státy navíc poukázaly na to, že stávající systém vlastních zdrojů je již schopen splácení nástroje NGEU pokrýt.

Na základě otázek členských států poskytla Komise informace a odpovědi na konkrétní technické dotazy, zejména pokud jde o: i) revidované prognózy týkající se nových vlastních příjmů a odhadované příjmy z nich; ii) náklady na splácení nástroje NGEU a rozpočtové potřeby, jež musí být financovány z vlastních zdrojů; iii) vytváření prognóz, dostupnost a kontrolu statistického vlastního zdroje ze zisků společnosti a iv) návaznost na další technické otázky členských států ohledně jiných prvků balíčku. Všechny tyto prvky byly zevrubně projednány na zasedání Pracovní skupiny pro vlastní zdroje.

Vzhledem k tomu, že nový balíček návrhů zavádí v systému vlastních zdrojů Unie podstatné změny, požádala většina delegací o více času na analýzu návrhů předtím, než budou připraveny vyjádřit své konečné postoje. Předběžné příspěvky obdržené od delegací navíc vedly k obecné skepsi ohledně nového upraveného balíčku, zejména pokud jde o nový statistický vlastní zdroj ze zisků společnosti. Konkrétně několik delegací nevidí přidanou hodnotu takového nového vlastního zdroje, zejména z důvodu jeho podobnosti s vlastním zdrojem z hrubého národního důchodu, jelikož se nejedná o žádné „nové peníze“, a nevyvažuje se tak předchozí balíček založený na systému ETS a mechanismu CBAM.

Některé členské státy rovněž zopakovaly, že jsou odhodlány dodržovat plán zavádění nových vlastních zdrojů podle interinstitucionální dohody. V této souvislosti vyjádřily některé delegace ochotu do konce roku 2023 pokročit s prací na upraveném balíčku. Jiné delegace by upřednostnily případné zavedení nových vlastních zdrojů v kontextu příštího víceletého finančního rámce.

S cílem vytvořit rámec pro jednání a získat pokyny pro další práci připravilo španělské předsednictví „poznámku k otázkám“ neboli dotazník obsahující technické otázky a otázky související s upraveným balíčkem, na něž členské státy odpověděly ústně během zasedání Pracovní skupiny pro vlastní zdroje dne 13. října. Stejně jako na předchozích zasedáních vyjádřila většina delegací obecný skepticismus, pokud jde o návrhy týkající se nových vlastních zdrojů, a pouze několik z nich bylo připraveno pokročit v práci na upraveném balíčku do konce roku 2023. Většina delegací rovněž kladně posoudila možné zavedení příspěvků založených na příjmech z mechanismu CBAM jako nového vlastního zdroje, zatímco některé delegace byly otevřeny dalším diskusím o parametrech systému ETS a o těch nových vlastních zdrojích, které představují skutečné „nové peníze“ (např. ETS2).

V souvislosti s těmito návrhy a s nimi spojenými jednáními předložil Evropský účetní dvůr na zasedání Pracovní skupiny pro vlastní zdroje dne 14. listopadu 2023 své stanovisko č. 04/2023 k pozměněnému návrhu nařízení o poskytování vlastních zdrojů předloženému Komisi. Účetní dvůr rovněž reagoval na otázky a připomínky delegací. Stejně jako na jiných zasedáních Pracovní skupiny pro vlastní zdroje využily delegace této příležitosti a zopakovaly, že je třeba konsolidovat stávající různá nařízení o poskytování vlastních zdrojů do jediného legislativního aktu. Komise v tomto ohledu uvedla, že tento důležitý krok by měl být proveden komplexním, efektivním a právně správným způsobem a ve vhodnou dobu bez zbytečné zátěže pro vnitrostátní správní orgány.

Druhý balíček nových vlastních zdrojů

Podle plánu obsaženého v interinstitucionální dohodě má být druhý balíček vlastních zdrojů navržen do června 2024. Rada má tyto nové vlastní zdroje projednat nejpozději do 1. července 2025 za účelem jejich zavedení do 1. ledna 2026.

V prosinci 2021 Komise oznámila, že návrh druhého balíčku nových vlastních zdrojů předloží do konce roku 2023¹⁰. V zájmu urychlení jednání byl tento návrh předložen v červnu 2023 jako upravený balíček pro novou generaci vlastních zdrojů¹¹.

III. ZÁVĚR

S ohledem na interinstitucionální dohodu a práci, která byla v souvislosti s různými návrhy předloženými Komisí doposud odvedena od července do prosince 2023, se členské státy vyzývají, aby vzaly na vědomí pokrok, jehož bylo během španělského předsednictví dosaženo.

¹⁰ Dokument 15259/21.

¹¹ Dokument 10852/23.